

Lag om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel 20.12.1996/1195

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på animaliska livsmedel och att förhindra smittspridning via livsmedel från djur till människor.

2 §

Denna lag tillämpas på hantering av animaliska livsmedel, på livsmedelshygieniska kvalitetskrav, övervakning och inspektion innan livsmedlen kommer ut i detaljhandeln. Lagen tillämpas dock även på övervakning och inspektion av animaliska livsmedel som levereras till Finland från någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen (*medlemsstat*) vid varje sådan enhet som i Finland först tar emot livsmedelspartiet i fråga (*första ankomstplatser*).

2 a § (16.7.1999/803)

Vad som i denna lag föreskrivs om medlemsstater tillämpas i den omfattning som förutsätts i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet även på Norge, Liechtenstein och Island.

Avgränsning av tillämpningsområdet

3 §

Denna lag tillämpas inte på

- 1) privata hushåll,
- 2) hantering av animaliska livsmedel som sker i lokaler i detaljhandeln, om livsmedlen säljs direkt från dessa lokaler till den slutliga konsumenten,
- 3) hantering av animaliska livsmedel som sker i storkök, om livsmedlen säljs eller serveras direkt till den slutliga konsumenten, eller på
- 4) transport från partiaffärer.

4 §

Genom förordning stadgas i vilken omfattning denna lag skall tillämpas på kött, mjölk, fiskerivaror, ägg, honung och andra animaliska livsmedel och produkter av dem.

Genom förordning kan också stadgas att vederbörande ministerium i den omfattning Europeiska gemenskapens lagstiftning kräver det kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag på animaliska livsmedel.

Vad som i denna lag bestäms om vederbörande ministerium gäller jord- och skogsbruksministeriet, om inte något annat bestäms genom förordning av statsrådet. (15.12.2000/1112)

Förhållande till andra författningar samt definitioner

5 §

Om de krav som gäller hälsotillståndet hos den personal som vid anläggningar, på fiskefartyg och på produktionsenheter hanterar animaliska livsmedel stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86) och i hälsoskyddslagen (763/94). Om kvaliteten på det hushållsvatten som används vid anläggningarna och på produktionsenheterna stadgas i hälsoskyddslagen. Om bekämpning och förebyggande av djursjukdomar stadgas i lagen om djursjukdomar (55/80) och om medicinsk behandling av djur i lagen om medicinsk behandling av djur (402/90).

Om veterinär gränskontroll och om villkoren för import från länder utanför Europeiska gemenskapen stadgas i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996).

6 §

I denna lag avses med

- 1) *anläggning* lokal eller en byggnad där animaliska livsmedel tillverkas, lagras eller hanteras i övrigt,
- 2) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, länsstyrelsen, den statliga myndighet som avses i 12 § 3 mom., den kommunala övervakningsmyndigheten, kommunala tjänsteinnehavare som sköter uppgifter enligt denna lag och statens besiktningsveterinärer. (15.12.2000/1112)

2 kap

Myndigheter

7 §

Den högsta ledningen av tillsynen över att denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas ankommer på vederbörande ministerium.

8 § (15.12.2000/1112)

Livsmedelsverket styr och övervakar under vederbörande ministeriums tillsyn iakttagandet av denna lag samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

9 § (15.12.2000/1112)

Länsstyrelsen styr och övervakar inom länet i enlighet med de anvisningar som Livsmedelsverket meddelar tillsynen över iakttagandet av denna lag samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

10 §

Kommunen sköter övervakningen och inspektionerna enligt denna lag inom sitt område, om inte något annat följer av 2 mom.. Kommunen är också skyldig att bistå staten vid genomförandet av övervakningen av främmande ämnen, vilken är en uppgift för staten. Kommunen har rätt att få ersättning av staten för dessa biståndsuppgifter.

Staten skall dock dra försorg om övervakningen och inspektionerna i slakterier samt om övervakningen vid inrättningar som finns i samband med slakterier och om genomförandet av ett nationellt program för övervakning av främmande ämnen. Genom förordning stadgas om ordnandet av den tillsyn och de inspektioner som ankommer på staten samt anges vilka anläggningar som skall betraktas som slakterier.

En sådan undersökning av hälsotillståndet hos levande djur i anslutning till köttbesiktningen som utförs annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats kan dock utföras också av någon annan legitimerad veterinär än en som är i tjänst hos kommunen eller samkommunen. Om djuren skulle komma att underkännas vid besiktningen, skall frågan dock hänskjutas till en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen.

11 §

Den övervakning och de inspektioner som ankommer på kommunen sköts i kommunen av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser och som i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet.

Fullmäktige kan ge nämnden eller organet rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet.

12 §

Kommunen skall ordna den övervakning och de inspektioner som ankommer på den. För övervakningen och inspektionerna skall kommunen eller samkommunen i sin tjänst ha personal med tillräcklig sakkunskap inom livsmedelshygien och, om tillsynen över Europeiska gemenskapens lagstiftning särskilt kräver det, en i livsmedelshygien insatt legitimerad veterinär, som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen.

Kommuner och samkommuner kan avtala att en uppgift som enligt denna lag åligger kommunens eller samkommunens veterinär anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att skötas under tjänsteansvar.

Kommuner och samkommuner kan också avtala med den vederbörande statliga myndigheten att den statliga myndigheten utför sådana inspektionsuppgifter som hänför sig till tillsynen enligt denna lag. Den statliga myndigheten skall då anmäla missförhållanden som den har observerat vid en inspektion till myndigheten i kommunen eller samkommunen, som vidtar de fortsatta åtgärder som behövs. I brådskande fall kan den statliga myndigheten dock meddela föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av betydande sanitära olägenheter.

Beslutet skall utan dröjsmål föras till den kommunala övervakningsmyndigheten för avgörande.

12 a § (27.7.2001/694)

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som i denna lag föreskrivs för kommunen eller dess myndighet och där behörighet kan överföras på en tjänsteinnehavare, anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter den under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke.

3 kap

Krav som gäller animaliska livsmedel

13 §

Animaliska livsmedel skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa.

Smittospridning via livsmedel från djur till människor skall förhindras så effektivt som möjligt under alla omständigheter.

14 §

Djur som används för livsmedelsproduktion skall skötas, behandlas och transporteras så, att en god livsmedelshygienisk kvalitet på de livsmedel som härrör från dem kan tryggas.

4 kap

Krav som gäller anläggningar och deras verksamhet

15 § (15.12.2000/1112)

Innan verksamheten inleds eller efter väsentliga ändringar i verksamheten skall slakterier och inrättningar som finns i samband med dem ha godkänts av Livsmedelsverket, medan andra anläggningar skall ha godkänts av den kommunala övervakningsmyndigheten. Godkännande skall sökas skriftligen och anläggningarna skall godkännas, om de uppfyller de krav som ställs i denna lag och med stöd av den.

16 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall registrera mjölkproduktionsenheterna samt, i den omfattning Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter, fiskefartygen. Vidare skall den kommunala övervakningsmyndigheten föra en förteckning över de första ankomstplatser som den övervakar.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall underrätta länsstyrelsen om godkännande av en anläggning samt om nedläggande av anläggningens verksamhet och om återtagande av godkännandet. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall också underrätta

länsstyrelsen om de fiskefartyg som den har registrerat och de första ankomstplatser den har förtecknat samt om ändringar i dessas verksamhet. Länsstyrelsen skall utan dröjsmål vidarebefordra dessa uppgifter till Livsmedelsverket, som för bok över anläggningarna, fiskefartygen och de första ankomstplatserna samt tilldelar anläggningarna och fiskefartygen ett nummer. (15.12.2000/1112)

Om anläggningarnas, de första ankomstplatsernas och produktionsenheternas bokförings- och anmälningsskyldighet stadgas genom förordning. Genom förordning kan också stadgas att vederbörande ministerium kan meddela närmare föreskrifter om den bokförings- och anmälningsskyldighet enligt detta moment.

17 §

Anläggningar, produktionsenheter och fiskefartyg skall till sin konstruktion, utrustning och verksamhet vara sådana att där kan produceras sådana animaliska livsmedel som uppfyller kraven i denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

18 §

Tillsynsmyndigheten skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att anläggningar, produktionsenheter eller fiskefartyg skall fås i sådant skick att de överensstämmer med denna lag och med de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tillsynsmyndigheten skall också övervaka att animaliska livsmedel som exporteras till länder utanför Europeiska gemenskapen uppfyller de livsmedelshygieniska krav som köparlandet ställer.

19 §

Ursprunget för djur som levererats till en anläggning samt för animaliska livsmedel som levererats till en anläggning och en första ankomstplats skall gå att utreda och djuren skall gå att identifiera så som vederbörande ministerium närmare bestämmer.

20 §

Från produktionsenheter, fiskefartyg och anläggningar får inte för användning som livsmedel levereras sådana animaliska produkter som inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Anläggningar och första ankomstplatser får inte heller ta emot sådana produkter.

21 §

En anläggning skall se till att uppkomsten av livsmedelshygieniska missförhållanden vid den förhindras. I detta syfte skall anläggningen på egen bekostnad utarbeta och genomföra ett kontrollsystem som godkänns av den statliga besiktningsveterinär eller den kommunala övervakningsmyndighet som övervakar anläggningen (*egenkontrollsystem*). Livsmedelsverket skall bistå de ovan nämnda myndigheterna vid godkännandet av egenkontrollsystem, om de begär det. (15.12.2000/1112)

Anläggningen skall se till att den tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen har tillgång till resultaten av egenkontrollen. Anläggningen skall omedelbart underrätta den statliga tjänsteinnehavare som svarar för övervakning av anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten om sådana betydande livsmedelshygieniska missförhållanden som konstaterats vid egenkontrollen.

En anläggning skall dra bort från marknaden sådana animaliska livsmedel som kan tänkas medföra allvarliga risker för människors hälsa.

22 §

Kommunen skall se till att de anläggningar, första ankomstplatser, fiskefartyg och mjölkproduktionsenheter som omfattas av dess övervakning samt funktionsdugligheten hos dessas egenkontrollsystem inspekteras regelbundet. Vid behov skall kommunen också sköta inspektionen av andra produktionsenheter.

5 kap

Tillsyn

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information, ta prov och utföra inspektion

23 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsyn.

Rätten att få information gäller också sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

24 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för tillsynen över iakttagandet av denna lag förvaras. I en lokal som används som bostad får inspektion förrättas endast om det finns motiverad anledning att misstänka att den berörda parten gör sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag.

Vad denna lag stadgar om finska myndigheters rätt att få tillträde till platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs och att få information gäller också inspektörer som avses i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

25 §

Om tillsynsmyndigheten i samband med övervakningen eller en inspektion konstaterar att ett animaliskt livsmedel innehåller sådana mängder främmande ämnen som strider mot bestämmelserna, har länsveterinären och en av länsstyrelsen förordnad annan veterinär rätt att

inspektera den produktionsenhet från vilken livsmedlet härrör och att utan ersättning ta alla prov som behövs för undersökning. Länsveterinären och annan veterinär som länsstyrelsen har förordnat har då den rätt att få information, ta prov och utföra inspektion som stadgas i 23 och 24 §§.

Produktionsenheten skall ordna tillräcklig hjälp för den veterinär som utför inspektionen och tar prov så, att uppgiften kan utföras.

26 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten har också rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de lokaler som används i verksamheten.

27 §

En näringsidkare som bedriver sådan verksamhet som avses i denna lag skall på egen bekostnad lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs för övervakning och inspektion samt ta de prov som behövs för tillsynen och som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Föreskrifter och förbud

28 §

Om en anläggning, ett fiskefartyg, en produktionsenhet eller en livsmedelslokal som utgör första ankomstplats (*övervakningsobjekt*) eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall tillsynsmyndigheten uppmana vederbörande att avhjälpa olägenheterna i fråga. Tillsynsmyndigheten kan härvid meddela sådana föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

29 §

Om ett animaliskt livsmedel eller hanteringen eller transporten av det eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan tillsynsmyndigheten förbjuda att livsmedlet överläts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel. Tillsynsmyndigheten kan härvid bestämma vad som skall ske med livsmedlet. Under de förutsättningar som vederbörande ministerium bestämmer närmare kan det bestämmas att ett livsmedel som härrör från en annan medlemsstat eller från ett land utanför Europeiska gemenskapen skall återsändas till landet i fråga. När hälsoskäl så förutsätter kan tillsynsmyndigheten också bestämma att livsmedlet skall förstöras. Tillsynsmyndighetens föreskrift skall om möjligt meddelas så, att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Om inte något annat följer av hälsoskäl eller av den övriga lagstiftningen, kan näringsidkaren välja vilken av de åtgärder som nämns i 1 mom. som skall vidtas. För kostnaderna för en åtgärd som tillsynsmyndigheten har bestämt svarar näringsidkaren.

30 §

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som utför övervakningen fatta ett beslut som avses i 28 och 29 §§. Beslutet skall utan dröjsmål tillställas den kommunala övervakningsmyndigheten för avgörande.

31 §

Innan ett beslut enligt 28-30 §§ fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas utan dröjsmål. Näringsidkaren skall utan dröjsmål underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

32 §

Länsstyrelsen kan förena en föreskrift eller ett förbud som statens besiktningsveterinär har meddelat med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande. Den kommunala övervakningsmyndigheten har motsvarande rätt i fråga om en föreskrift eller ett förbud som övervakningsmyndigheten eller den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar övervakningsobjektet har meddelat.

I ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande

33 §

Tillsynsmyndigheten kan omhänderta ett animaliskt livsmedel, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den kan medföra omedelbar fara för människors hälsa och åtgärder enligt 28-30 och 32 §§ inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande och beslut som avses i 35 § 2 mom. fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som utför övervakningen. Beslutet skall omedelbart tillställas den kommunala övervakningsmyndigheten för avgörande.

34 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt delgivning av beslutet gäller i tillämpliga delar 31 §. Till den fråga vilken egendomen har tagits skall ges ett intyg, av vilket framgår den omhändertagna egendomens mängd och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

35 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i en livsmedelslokal som utgör första ankomstplats eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar som eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen företas skall egendomen förvaras så, att kvaliteten hela tiden förblir så hög som möjligt.

Tillsynsmyndigheten i fråga bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda eller sälja den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När beslutet fattas skall det eftersträvas att näringsidkarens ekonomiska förlust blir så liten som möjligt.

I beslutet om omhändertagande kan det fastställas en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan det bestämmas att åtgärderna skall vidtas på näringsidkarens bekostnad. Beslut om tvångsutförande fattas av länsstyrelsen när det gäller en föreskrift som statens besiktningsveterinär har meddelat och av den kommunala övervakningsmyndigheten när det gäller en föreskrift som den har meddelat.

36 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit animaliska livsmedel, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som tillsynsmyndigheten godkänner. Tillsynsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras, om hälsoskäl kräver det.

37 §

Tillsynsmyndigheten i fråga bestämmer vad som skall ske med egendom som omhändertagits eller beslagtagits, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det med hänsyn till hälsoskäl inte finns hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som tillsynsmyndigheten godkänner. När beslut fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande eller registrering

38 §

Uppfyller förhållandena vid en anläggning eller på ett fiskefartyg eller verksamheten där inte kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpts trots uppmaning av tillsynsmyndigheten, skall den myndighet som godkänt eller registrerat anläggningen eller fiskefartyget förplikta övervakningsobjektet att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet eller registreringen av övervakningsobjektet kan temporärt återkallas helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den myndighet som godkänt eller registrerat övervakningsobjektet återkalla godkännandet eller registreringen av övervakningsobjektet.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall på uppmaning av Livsmedelsverket vidta de åtgärder som avses i 1 eller 2 mom. (15.12.2000/1112)

Tillsyn över de stadganden som gäller det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos personalen vid en anläggning

39 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kontrollerar att det vatten som används vid anläggningar, fiskefartyg och produktionsenheter och hälsotillståndet hos den personal som där hanterar animaliska livsmedel uppfyller de krav som ställs i lagen om smittsamma sjukdomar och hälsoskyddslagen samt med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder enligt detta kapitel tillämpas också när det vatten eller hälsotillstånd som avses i 1 mom. inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställts med stöd av dem. Tillsynsmyndigheten i fråga skall anmäla ovannämnda brister till den tillsynsmyndighet som anges i lagen om smittsamma sjukdomar eller hälsoskyddslagen om ovan avsedda brister för att myndigheten skall kunna vidta andra åtgärder som den anser vara behövliga.

6 kap

Ändringssökande

Sökande av ändring i beslut av statens besiktningsveterinär

40 §

Ändring i ett beslut av statens besiktningsveterinär kan sökas genom besvär hos länsrätten på det sätt som stadgas i förvaltningsprocesslagen (586/96). Ändring i ett köttbesiktningsbeslut får sökas av köttets ägare eller innehavare eller producenten. Ett köttbesiktningsbeslut skall iakttas även om att besvär har anförts.

Ett köttbesiktningsbeslut skall utfärdas skriftligen bara om köttets ägare eller innehavare eller producenten ber om det. Beslutet skall motiveras och besvärсанvisning skall fogas till det. Ett skriftligt köttbesiktningsbeslut skickas till den som saken gäller genom brev. Om inget annat visas, anses mottagaren ha fått del av beslutet inom sju dagar från att brevet lämnades till posten.

Den besvärstid som avses i 1 mom. räknas från delfäendet av ett skriftligt köttbesiktningsbeslut. Besvär skall dock anföras inom sex månader från att köttbesiktningsbeslutet fattades.

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

41 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att framställa ett rättelseyrkande till den nämnd eller det andra organ som avses i 11 §. Rättelseyrkandet skall framställas skriftligen inom 14 dagar från delfåendet. Till beslutet av tjänsteinnehavaren skall fogas anvisningar om hur ett rättelseyrkande görs. Rättelseyrkandet skall behandlas utan dröjsmål.

Ändring i ett beslut som den kommunala nämnd eller det kommunala organ som avses i 11 § har fattat med stöd av denna lag kan sökas hos länsrätten genom besvär enligt förvaltningsprocesslagen.

Utan hinder av 1 och 2 mom. skall stadgandena i 40 § iakttas när det gäller ett köttbesiktningsbeslut som den kommunala besiktningsveterinären har utfärdat och sökande av ändring i ett sådant beslut. Om besiktningen av levande djur har utförts någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats, skall det beslut som gäller resultatet av besiktningen av levande djur emellertid alltid utfärdas skriftligen.

42 §

Ändring i ett beslut om den taxa som avses i 50 § 1 mom. kan sökas med iakttagande av vad kommunallagen (365/95) stadgar om sökande av ändring.

Sökande av ändring i beslut av någon annan myndighet

43 § (15.12.2000/1112)

Om sökande av ändring i beslut som länsstyrelsen och Livsmedelsverket har meddelat med stöd av denna lag bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvärsförbud som gäller vite

44 §

Ändring i ett beslut som gäller föreläggande av vite får inte sökas särskilt genom besvär.

Verkställighet

45 §

I ett beslut som fattas med stöd av 28-30, 32, 33, 35-38, 40 och 41 §§ kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan rättelseyrkande har behandlats, om inte besvärsinstansen eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Rättelseyrkande och besvär skall behandlas i brådskande ordning.

7 kap

Straffstadganden

Straffstadganden

46 § (24.5.2002/407)

Om straff för hälsobrott som har begåtts i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den bestäms i 44 kap. 1 § strafflagen (39/1889).

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) använder animaliska livsmedel som livsmedel eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som meddelats med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning eller på ett sådant fiskefartyg som inte har godkänts eller registrerats enligt denna lag eller vars godkännande eller registrering temporärt eller helt och hållet har återkallats med stöd av 38 § eller som inte har ett godkänt egenkontrollsystem enligt 21 § 1 mom.,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en tillsynsmyndighet har utfärdat med stöd av denna lag,

4) trots anmärkning av en tillsynsmyndighet underlåter att föra bok eller lämna uppgifter enligt 16 § 3 mom. eller att lämna meddelande enligt 21 § 2 mom.,

5) trots anmärkning eller förbud av en tillsynsmyndighet levererar från en produktionsenhet ett livsmedel som inte uppfyller kraven i denna lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller

6) försummar den skyldighet att lämna hjälp som avses i 27 §,

skall, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för *livsmedelshygienförseelse* dömas till böter.

En tillsynsmyndighet behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten skall anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har utfärdats med stöd av denna lag och förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning.

47 § (21.5.1999/664)

47 § har upphävts genom L 21.5.1999/664.

48 § (26.10.2001/893)

48 § har upphävts genom L 26.10.2001/893.

8 kap

Särskilda stadganden

Avgifter

49 §

För sådan köttbesiktning, sådana undersökningar som denna kräver, sådan tillsyn över anläggningen samt sådant godkännande av anläggningen och dess system för egenkontroll som en statliga myndighet har utfört enligt denna lag skall hos anläggningen uppbäras avgift till staten, om inte Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter något annat. När Europeiska gemenskapens rättsordning så förutsätter skall också för övervakning av främmande ämnen uppbäras avgift hos anläggningen. Genom förordning kan stadgas att avgift för övervakning av främmande ämnen kan uppbäras också hos produktionsenheter eller renbeteslag.

Avgift skall uppbäras också för sådan rådgivning som gäller en anläggnings byggnadsplan och som är mera omfattande än normalt.

Vid bestämmandet av avgifterna skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) iakttas, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning. Vederbörande ministerium meddelar vid behov sådana närmare föreskrifter om saker som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter.

50 §

För utförande av följande uppgifter som avses i denna lag skall kommunen uppbära avgift av näringsidkaren enligt en taxa som kommunen har godkänt:

- 1) köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill,
- 2) övervakning av köttthanteringsinrättningar samt kyllager för kött,
- 3) sådan besiktning av levande djur som hänför sig till köttbesiktningen och utförs någon annanstans än i en anläggning,
- 4) godkännande av anläggningar och deras system för egenkontroll samt registrering av fiskefartyg,
- 5) övervakning av anläggningar som exporterar animaliska livsmedel till länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Europeiska gemenskapen till den del exporten, enligt de krav som köparlandet ställer, förutsätter en mera omfattande övervakning än normalt, samt
- 6) inspektion av mjölkproduktionsenheter.

Utan hinder av 1 mom. skall kommunen, när Europeiska gemenskapens lagstiftning så förutsätter, också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den uppbära avgift så som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter.

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så, att de motsvarar högst kostnaderna för utförandet av prestationen om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning. Om de avgifter som avses i 1 och 2 mom. meddelar vederbörande ministerium sådana närmare föreskrifter som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter.

Avgifter enligt 1 och 2 mom. får utsökas utan dom eller beslut så som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

51 §

När Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter det skall anläggningen betala kostnaderna för inspektioner som utländska inspektörer enligt förpliktelsen i fråga utför vid anläggningen.

Om någon annan veterinär än en som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen har besiktigt ett levande djur, betalar den som har begärt besiktning ersättning till veterinären för besiktningen.

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter (21.5.1999/664)

52 § (21.5.1999/664)

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter som hänför sig till övervakningen har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

- 1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,
- 2) åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott,
- 3) utländska organ och inspektörer som förutsätts av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, i de fall då avtalet i fråga förutsätter detta.

Register och anmälning

53 § (15.12.2000/1112)

Livsmedelsverket för ett riksomfattande register över alla godkända anläggningar och registrerade fiskefartyg och förtecknade första ankomstplatser samt över de laboratorier som det har godkänt. Den kommunala övervakningsmyndigheten för register över de anläggningar som den övervakar, de fiskefartyg samt mjölkproduktionsenheter som den har registrerat och de första ankomstplatser som den har förtecknat. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den iakttas.

Kommunen är skyldig att på begäran meddela Livsmedelsverket och länsstyrelsen uppgifter om den övervakning som kommunen har utfört och om de avgifter som den har tagit ut.

Statsandel

54 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

2 mom. har upphävts genom L 23.12.1998/1121. (23.12.1998/1121)

Närmare bestämmelser

55 §

Vederbörande ministerium meddelar, med beaktande av Europeiska gemenskapens lagstiftning, närmare föreskrifter om

- 1) de livsmedelshygieniska kraven för produktionsenheter, anläggningar, fiskefartyg, första ankomstplatser och animaliska livsmedel samt hanteringen av dem samt om tillsynen över och inspektionen av dem,
- 2) närmare definiering av begreppet anläggning samt om godkännande, registrering och förtecknande av anläggningar, första ankomstplatser, fiskefartyg och mjölkproduktionsenheter,
- 3) egenkontroll samt provtagning och undersökning av prov,
- 4) köttbesiktning och behandling av djur som används för livsmedelsproduktion,
- 5) märkning och handlingar,
- 6) godkännande av laboratorier, samt
- 7) vid behov om behörighetskraven för övervaknings- och inspektionspersonalen.

Vederbörande ministerium kan dessutom meddela närmare föreskrifter om försäljning av animaliska livsmedel på och från produktionsenheterna och om regional begränsning av försäljningen av animaliska livsmedel som härrör från små, på särskilda villkor godkända anläggningar.

Laboratorier

56 §

Vederbörande ministerium godkänner nationella referenslaboratorier att utföra undersökningar av animaliska livsmedel och fastställer deras uppgifter.

Livsmedelsverket godkänner de laboratorier som får utföra undersökningar som bestäms i denna lag eller med stöd av den. Den kommunala övervakningsmyndighet eller statliga besiktningsveterinär som övervakar en anläggning godkänner dock i samband med godkännandet av anläggningens egenkontrollsystem ett laboratorium där andra undersökningar som tillsynsmyndigheten förutsätter och som hänför sig till egenkontrollen får utföras. (15.12.2000/1112)

Handräckning

57 §

Polisen och tullverket är skyldiga att på begäran av tillsynsmyndigheterna enligt denna lag ge dem handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Veterinärers anmälningsskyldighet

58 §

Om en veterinär i samband med ett veterinärbesök på en produktionsenhet noterar att hälsotillståndet hos djuren på produktionsenheten är sådant att det väsentligt försvagar den livsmedelshygieniska kvaliteten på livsmedel som härrör från djuren, skall veterinären meddela detta till djurets ägare eller innehavare samt den veterinär i kommunens eller samkommunens tjänst som avses i 12 § 1 mom. och som svarar för övervakningen och inspektionen enligt denna lag om detta.

Närmare stadganden

59 §

Utan hinder av vad som stadgas i denna lag kan genom förordning stadgas att

- 1) länsstyrelsen godkänner renslakterier och renslaktplatser samt ordnar köttbesiktning enligt denna lag i fråga om renar,
- 2) för köttbesiktning i fråga om renar samt för tillsynen över slakteriet och slaktplatsen uppbärs avgift av den näringsidkare som har begärt köttbesiktning,
- 3) kommunen sköter godkännandet och övervakningen av anläggningar som finns i anslutning till renslakterier och renslaktplatser, samt
- 4) kommunen godkänner viltslakterier och ordnar köttbesiktning och övervakning vid dem, om slaktningen inte sker i ett slakteri som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har godkänt.

60 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning.

Genom förordning kan också stadgas att vederbörande ministerium kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

Andra internationella avtal

61 §

Vad denna lag stadgar om Europeiska gemenskapens lagstiftning gäller också andra internationella avtal som är bindande för Finland, om avtalet i fråga förutsätter detta.

9 kap

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

62 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Lagens 12 § 1 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1998.

Genom denna lag upphävs följande lagar, jämte ändringar:

- 1) fiskhygienlagen (330/94) av den 6 maj 1994,
- 2) kötthygienlagen (511/94) av den 28 juni 1994,
- 3) äggprodukthygienlagen (517/94) av samma dag, och
- 4) mjölkhygienlagen (671/94) av den 15 juli 1994.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

63 §

De förordningar och jord- och skogsbruksministeriets beslut som har utfärdats med stöd av fiskhygienlagen, kötthygienlagen, äggprodukthygienlagen och mjölkhygienlagen är dock fortfarande i kraft tills något annat stadgas eller föreskrivs.

64 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid före ikraftträdandet.

Anläggningar som har godkänts med stöd av de lagar som har upphävts fortsätter sin verksamhet som anläggningar enligt denna lag. De livsmedelslokaler enligt hälsoskyddslagen som genom en förordning som avses i 4 § stadgas höra till denna lags tillämpningsområde och som har varit i drift före denna lags ikraftträdande behöver inte särskilt ansöka om godkännande enligt denna lag. Kommunen konstaterar att de nämnda livsmedelslokalerna är anläggningar enligt denna lag, efter att ha försäkrat sig om att de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

De anläggningar som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den.

RP 206/1996, JbUS 19/1996, RSv 217/1996, Rådets direktiv 64/433/EEG; EGT nr L 121, 29.7.1964, s. 2012, rådets direktiv 71/118/EEG; EGT nr L 55, 8.3.1971, s. 23, rådets direktiv 77/99/EEG; EGT nr L 26, 31.1.1977, s. 85, kommissionens direktiv 83/201/EEG; EGT nr L 112, 28.4.1983, s. 28, rådets direktiv 85/73/EEG; EGT nr L 32, 5.2.1985, s. 14, rådets direktiv 88/409/EEG; EGT nr L 194, 22.7.1988, s. 28, kommissionens direktiv 89/362/EEG; EGT nr L 156, 8.6.1989, s. 30, rådets direktiv 89/384/EEG; EGT nr L 181, 28.6.1989, s. 50, rådets direktiv 89/437/EEG; EGT nr L 212, 22.7.1989, s. 87, rådets direktiv 89/662/EEG; EGT nr L

395, 30.12.1989, s. 13, rådets direktiv 91/492/EEG; EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 1, rådets direktiv 91/493/EEG; EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 15, rådets direktiv 91/495/EEG; EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 41, rådets direktiv 91/497/EEG; EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 69, rådets direktiv 91/684/EEG; EGT nr L 376, 31.12.1991, s. 38, rådets direktiv 92/5/EEG; EGT nr L 57, 2.3.1992, s. 1, rådets direktiv 92/45/EEG; EGT nr L 268, 14.9.1992, s. 35, rådets direktiv 92/46/EEG; EGT nr L 268, 14.9.1992, s. 1, rådets direktiv 92/47/EEG; EGT nr L 268, 14.9.1992, s. 33, rådets direktiv 92/48/EEG; EGT nr L 187, 7.7.1992, s. 41, rådets direktiv 92/116/EEG; EGT nr L 62, 15.3.1993, s. 1, rådets direktiv 92/117/EEG; EGT nr L 62, 15.3.1993, s. 38, rådets direktiv 92/118/EEG; EGT nr L 62, 15.3.1993, s. 49, rådets direktiv 93/118/EEG; EGT nr L 340, 31.12.1993, s. 15, rådets direktiv 94/65/EG; EGT nr L 368, 31.12.1994, s. 10, rådets direktiv 94/71/EG; EGT nr L 368, 31.12.1994, s. 33, rådets direktiv 95/23/EG; EGT nr L 243, 11.10.1995, s. 7, rådets direktiv 95/68/EG; EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 10, rådets direktiv 95/71/EG; EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 40, rådets direktiv 96/23/EG; EGT nr L 125, 23.5.1996, s. 10, rådets direktiv 96/43/EG; EGT nr L 162, 1.7.1996, s. 30

Ikraftträdelsestadganden:

23.12.1998/1121 :

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

RP 246/1998, ShUB 33/1998, RSv 222/1998

21.5.1999/664 :

Denna lag träder i kraft den 1 december 1999.

RP 30/1998, FvUB 31/1998, RSv 303/1998

16.7.1999/803 :

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

De importkrav som föreskrivs genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet med stöd av lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) innan denna lag träder i kraft skall alltjämt iakttas.

RP 10/1999, JsUB 2/1999, RSv 9/1999, Gemensamma EES-kommitens beslut Nr 69/98, EGT nr L 158, 24.6.1999, s. 1

15.12.2000/1112 :

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2001.

Anläggningar och laboratorier som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har godkänt med stöd av bestämmelser som gäller vid denna lags ikraftträdande kan fortsätta sin verksamhet i enlighet med beslutet om godkännande.

RP 114/2000, JsUB 11/2000, RSv 157/2000

27.7.2001/694 :

Denna lag träder i kraft den 1 september 2001.

RP 81/2001, ShUB 19/2001, RSv 86/2001

26.10.2001/893 :

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

RP 80/2000, LaUB 14/2001, RSv 94/2001

24.5.2002/407 :

Denna lag träder i kraft den 1 september 2002.

RP 17/2001, LaUB 5/2002, RSv 35/2002